

Ipsos Loyalty
The Customer and Employee Research Specialists

SZACUNEK WIELKOŚCI RUCHU TURYSTYCZNEGO W WARSZAWIE 2014

Przygotowany dla Urzędu m.st. Warszawy

Data: 11.05.2015

Ekspert: Jacenty Siewierski

Zespół badawczy: Krzysztof Chmielewski, Paweł Jazukiewicz

Ipsos Sp. z o.o., ul. Domaniewska 34a, 02-672 Warszawa
tel.: +48 22 448 77 00, fax: +48 22 448 77 02
info.poland@ipsos.com, www.ipsos.pl

NIP: 525 219 92 97, REGON: 010819809, KRS 0000023371
Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy - XIII Wydział Gospodarczy Krajowego
Rejestru Sądowego
Kapitał: 8 048 000,00 PLN

Wszystkie prawa zastrzeżone. Niniejszy dokument zawiera Zastrzeżone
informacje, które nie mogą być powielane bez wcześniejszej pisemnej
zgody Urzędu M. st. Warszawy.

Spis treści

1. Opis metodologii	2
2. Tendencje międzynarodowe w turystyce	3
3. Przyjazdy cudzoziemców do Polski	3
4. Turystyka krajowa Polaków	5
5. Wykorzystanie bazy turystycznej (dane GUS)	5
6. Wykorzystanie bazy turystycznej w Warszawie na tle dużych miast i ośrodków turystycznych (dane GUS)	7
7. Przyłoty turystyczne do Polski (dane ULC)	8
8. Oszacowanie ogólnej liczby turystów wizytujących Warszawę w 2014	9
9. Struktura ruchu turystycznego w Warszawie w 2014 r. na podstawie badań IPSOS	11
10. Podsumowanie: oszacowanie liczby turystów w Warszawie z wyodrębnieniem poszczególnych grup.....	13

1. Opis metodologii

W niniejszym opracowaniu podstawą oszacowań wielkości ruchu turystycznego w Warszawie w roku 2014 są:

1. Raport międzynarodowy ruchu turystycznego *UNWTO* dla ukazania tła i porównań z danymi odnoszącymi się do Polski i Warszawy
2. Ogólne badania krajowego ruchu turystycznego
3. Dane GUS o wykorzystaniu turystycznej bazy hotelowej; zestawienie
4. Dane ULC o ruchu lotniczym
5. Raport IPSOS: *Badanie zachowań i opinii turystów odwiedzających Warszawę 2014*

Konfrontacja wymienionych powyżej danych pozwala na dosyć precyzyjne oszacowanie wielkości ruchu turystycznego koncentrującego się w Warszawie w roku ubiegłym.

Ostatni raport *UNWTO* oraz badania krajowego ruchu turystycznego obrazują stan ruchu turystycznego w roku poprzedzającym, a więc 2013. Pozostałe dane, podobnie jak badania IPSOS ukazują stan rzeczy w 2014 r., choć dane GUS nie w pełni ukazują obraz zróżnicowań regionalnych/powiatowych ruchu turystycznego w 2014 r.

W porównaniu z prezentowanymi dotychczas szacunkami w badaniach IPSOS obecnie zastosowana metoda szacunku została zmieniona i z tego powodu nie zamieszczono odniesień do lat ubiegłych, a same szacunki są nieporównywalne. Dotychczasowa metodologia była stosowana od roku 2008 w zasadzie bez zmian, a wielkości rocznych przyrostów ruchu turystycznego były szacowane w oparciu dynamikę krajowego ruchu turystycznego wykazywaną w ówczesnych badaniach Instytutu Turystyki odnoszoną do liczby turystów korzystających z bazy noclegowej ustalonej rokrocznie przez GUS. Przyjmowany był odsetek wszystkich turystów korzystających z bazy na poziomie ok. 30%. Te szacunki wywoływały w przeszłości zastrzeżenia zwłaszcza, gdy je zestawiano z szacunkami ruchu turystycznego dokonywanymi w Krakowie, również przez Instytut Turystyki.

W obecnie zastosowanej metodzie przyjmuje się za Activ Group ogólną wielkość krajowego ruchu turystycznego, ponieważ nie ma konkurencyjnych wyliczeń. Z danych GUS (twarde dane) bierze się za podstawę liczbę korzystających z bazy noclegowej. Porównanie danych GUS z szacunkami Activ Group pozwala na oszacowanie wielkości ruchu turystycznego w Warszawie.

Proporcje turystów w Warszawie korzystających i niekorzystających z bazy noclegowej, odwiedzających i turystów oraz poszczególnych reprezentacji narodowych wśród turystów zagranicznych zostały oszacowane w oparciu o wyniki badań IPSOS.

Zmiana metodologii dokonywania szacunku wynikała również z przekonania, że szacunki dotychczasowe były zawyżone.

2. Tendencje międzynarodowe w turystyce

Według danych Światowej Organizacji Turystyki Narodów Zjednoczonych UNWTO (*United Nations World Tourism Organization*) z kwietnia 2014 światowy ruch turystyczny przekracza 1 mld przyjazdów turystycznych rocznie. W 2013 r. wzrósł on o 5,0% osiągając 1,087 mld turystycznych podróży. UNWTO bazuje na danych dostarczanych przez narodowe organizacje turystyczne, w tym przez Polską Organizację Turystyki (POT).

Europa jako kontynent „wchłania” ponad połowę wszystkich przyjazdów turystycznych na świecie (563 mln w 2013, co stanowi 51,8% światowego ruchu turystycznego). W porównaniu z 2012 r. przyjazdy turystyczne do krajów europejskich wzrosły o 5,4%. Wpływy z turystyki osiągnięte przez państwa europejskie przekroczyły 489 mld USD, tj. 42,2% światowych wpływów z turystyki. Dochody z turystyki państw europejskich wzrosły w 2013 r. o 7,7% w porównaniu z 2012 r.

Polska znajduje się w pierwszej „dwudziestce” najliczniej odwiedzanych przez turystów krajów świata. Z 15,8 mln przybywających do naszego kraju turystów zagranicznych Polska zajęła 18-te miejsce w klasyfikacji UNWTO za rok 2013. Zgodnie z danymi dostarczonymi do UNWTO Polska lokowała się w niedawnej przeszłości na wyższych pozycjach: na 9-tej pozycji w 2000 r. (17,4 mln turystów zagranicznych) i 15-tej w 2005 (15,2 mln). Połowę pierwszej „dwudziestki” z 2013 r. stanowią kraje Europy. Najwięcej turystów z zagranicy przyciągają Francja (ponad 80 mln), Stany Zjednoczone (ok. 70 mln), Hiszpania (60 mln), Chiny (55-57 mln) i Włochy (ok. 48 mln).

Łączne wpływy z turystyki światowej przekroczyły w 2013 r. 1,1 bln USD. Najwyższe wpływy uzyskują USA (ok. 140 mld USD), Hiszpania, Francja, Chiny (w tej kolejności od 50 do 60 mld USD) oraz Włochy, Tajlandia, Niemcy i W. Brytania (40-50 mld USD). W tej klasyfikacji Polska z wpływami 10,9 mld USD lokuje się wyraźnie poza pierwszą „dwudziestką”, w okolicach 30. pozycji. Na turystykę najczęściej wydają w kolejności Niemcy, Amerykanie, Anglicy, Japończycy, Francuzi i Włosi.

3. Przyjazdy cudzoziemców do Polski

Opracowanie *Zagraniczna turystyka przyjazdowa do Polski w 2013 roku*, wykonane w czerwcu 2014 r. przez *Activ Group* na zlecenie Ministerstwa Sportu i Turystyki, przyjmuje, że w 2013 r. Polska przyciągnęła 15,8 mln turystów zagranicznych wobec 14,8 mln rok wcześniej (wzrost o 6,8%). I takie też liczebności podaje dla Polski *UNWTO*. Przyrost zagranicznego ruchu turystycznego okazał się w naszym kraju wyższy niż średnio na świecie i średnio w Europie.

Powyższe dane dotyczą wyłącznie turystów zagranicznych, tzn. cudzoziemców spędzających przynajmniej jeden nocleg w naszym kraju. Zgodnie z przywołanym opracowaniem do Polski przybyło w 2013 r. ogółem 72,3 mln cudzoziemców wobec 66,45 mln w roku poprzedzającym (wzrost o 8,8%). Liberalizacja przygranicznego ruchu turystycznego z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej miała niewątpliwy wpływ na tak wysoki wzrost. Oznacza to, że zagraniczni turyści stanowią niespełna 22% wszystkich

cudzoziemców przybywających do naszego kraju. Przyjezdni jednodniowi (ponad 78% przyjeżdżających cudzoziemców) rekrutują się właściwie wyłącznie z krajów sąsiednich (Niemcy, Czechy, Słowacja, Ukraina, Białoruś, Litwa, Rosja) i przebywają w przygranicznych obszarach naszego kraju. W całości przyjazdów do Polski obywatele wymienionych krajów stanowili 92,4% ruchu przyjazdowego cudzoziemców. Ich udział w ruchu typowo turystycznym jest jednak również przeważający stanowiąc 2/3 przyjazdów turystycznych ogółem.

Tabela 1. Przyjazdy zagraniczne dobowe i turystyczne do Polski w 2013 r. według wiodących krajów

Kraj	Odwiedzający jednodniowi		Turyści	
	w tys.	w %%	w tys.	w %%
Ogółem	72 310	100,0	15 800	100,0
Niemcy	28 900	40,0	5 280	33,5
Ukraina	7 330	10,1	2 110	13,3
Białoruś	3 950	5,5	1 530	9,5
Rosja	3 570	5,0	765	4,8
Litwa	2 890	4,0	590	3,7
W. Brytania	620	0,9	570	3,6
Niderlandy	400	0,6	365	2,3
Łotwa	365	0,5	330	2,1
Austria	355	0,5	325	2,1
Włochy	335	0,5	310	2,0
USA	310	0,4	295	1,9
Francja	310	0,4	275	1,7
Czechy	13 380	18,5	245	1,6
Słowacja	6 725	9,3	125	0,8

Activ Group

W zestawieniu powyższym widoczne są ewidentne dysproporcje pomiędzy dwoma grupami uczestników szeroko pojętego ruchu turystycznego, zwłaszcza w wypadku Czech i Słowacji. Podkreślić warto znaczący udział turystów z krajów spoza strefy Schengen (Ukraina, Białoruś, Rosja). Ich łączny udział (ok. 28%) jest bliski dominującej grupie turystów z Niemiec.

Według szacunków autorów przywoływanego opracowania rozmieszczenie zagranicznego ruchu turystycznego w Polsce według regionów prezentuje się, jak poniżej:

- małopolskie – 2,5 mln,
- dolnośląskie – 2,2 mln,
- pomorskie – 1,7 mln,
- zachodniopomorskie – 1,6 mln,
- mazowieckie – 1,3 mln.

Szacunek ten wzbudza wątpliwości, jeśli zestawić go z danymi GUS o wykorzystaniu turystycznej bazy noclegowej przez turystów zagranicznych (dane niżej).

4. Turystyka krajowa Polaków

Polacy odbyli w 2013 r. 42,45 mln podróży turystycznych, o 5,0% więcej niż w 2012 r. zgodnie z szacunkami *Activ Group* wykonanymi na zlecenie MSiT. Geograficzne rozmieszczenie tych podróży według województw prezentuje się, jak poniżej.

Tabela 2. Turystyczne podróże Polaków według województw w latach 2011-2013 (w mln)

Województwo	2011	2012	2013
Dolnośląskie	2,7	3,7	3,9
Kujawsko-Pomorskie	1,6	2,3	2,1
Lubelskie	1,8	1,7	2,2
Lubuskie	0,8	1,0	1,0
Łódzkie	1,2	1,4	1,7
Małopolskie	2,8	5,2	7,2
Mazowieckie	3,4	5,4	4,7
Opolskie	0,4	0,5	0,7
Podkarpackie	1,4	2,4	3,1
Podlaskie	1,5	0,9	1,4
Pomorskie	2,8	5,3	6,0
Śląskie	2,5	3,3	3,4
Świętokrzyskie	1,0	1,2	1,7
Warmińsko-Mazurskie	1,8	2,2	2,5
Wielkopolskie	1,6	3,1	2,6
Zachodniopomorskie	2,8	3,2	2,8
łącna liczba podróży	29,6	40,5	42,45

Activ Group

W zgodzie z tym zestawieniem Mazowsze (z Warszawą) lokuje się dopiero na trzeciej pozycji jako cel krajowych podróży turystycznych, za Małopolską i Pomorzem. W roku poprzedzającym Mazowsze było krajowym liderem takich podróży. Według przywołanych szacunków ruch turystyczny na Mazowsze zmniejszył się o 13% w 2013 r.

Łącząc szacunki turystów zagranicznych i krajowych należałoby przyjąć, że w 2013 r. w Mazowieckim (łącznie z Warszawą) przebywało 6 mln turystów.

5. Wykorzystanie bazy turystycznej (dane GUS)

Według danych GUS 25,1 mln turystów w 2014 r. zatrzymało się w turystycznych obiektach posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych w całym kraju. Oznacza to wzrost wykorzystania bazy noclegowej o 7,3% w porównaniu z rokiem poprzedzającym (23,4 mln turystów skorzystało z bazy w 2013 r.).

Spośród wszystkich turystów korzystających z bazy turystycznej kraju w 2014 r. 5,47 mln stanowili turyści zagraniczni. Stanowili oni tym samym 21,8% wszystkich turystów korzystających z bazy.

W porównaniu z 2013 r. ich liczba wzrosła o 4,4% i dla poszczególnych krajów pochodzenia wynosi (w tys.):

- Niemcy: 1 386
- W. Brytania: 367
- Rosja: 346
- Ukraina: 274
- Białoruś: 256
- USA: 236
- Włochy: 222
- Francja: 209
- Norwegia: 179
- Hiszpania: 171
- Izrael: 164
- Szwecja: 144

Nie ma jeszcze danych GUS ilustrujących liczebności korzystających z bazy turystycznej według województw w 2014 r. Z konieczności trzeba się posłużyć danymi za rok poprzedzający. Według danych GUS prezentujących wykorzystanie obiektów zbiorowego zakwaterowania przez turystów Mazowsze lokuje się na pierwszej pozycji zarówno w zakresie wykorzystania obiektów ogółem, jak zwłaszcza samych hoteli. Pow. 3,6 mln turystów skorzystało z bazy noclegowej na terenie tego województwa, w tym ok. 3,1 mln skorzystało z hoteli.

Tabela 3. Wykorzystanie bazy turystycznej według województw w 2013 r.

Województwo		Ogółem	w tym: przez turystów zagranicznych
Kraj	2012	22 635 388	4 979 294
Kraj	2013	23 401 138	5 242 972
Dolnośląskie		2 195 284	465 911
Kujawsko-pomorskie		866 687	86 998
Lubelskie		727 263	115 101
Lubuskie		612 270	169 533
Łódzkie		1 126 141	148 488
Małopolskie		3 567 494	1 180 897
Mazowieckie		3 648 184	1 152 284
Opolskie		266 917	32 624
Podkarpackie		782 127	95 395
Podlaskie		594 454	163 893
Pomorskie		1 966 831	384 098
Śląskie		1 861 147	303 823
Świętokrzyskie		448 675	27 429
Warmińsko-mazurskie		1 052 358	173 511
Wielkopolskie		1 595 202	241 157
Zachodniopomorskie		2 090 104	501 830

GUS

6. Wykorzystanie bazy turystycznej w Warszawie na tle dużych miast i ośrodków turystycznych (dane GUS)

Warszawa dystansuje inne metropolie pod względem liczby turystów korzystających z hoteli – 2,4 mln, w tym 1 mln przez turystów zagranicznych.

Tabela 4. Turyści korzystający z hoteli według wybranych miast w 2013 r.

Miasto	Ogółem	*****	****	***	**	*	w trakcie kat.
Gdańsk	424 814	64 996	124 453	177 697	57 668	-	-
Katowice	236 901	136 773	-	8 709	42 325	49 094	-
Kraków	1 544 599	172 190	514 470	618 196	186 008	53 735	-
Łódź	349 503	-	93 608	111 613	111 375	32 402	505
Poznań	438 015	149 062	-	197 802	91 151	-	-
Szczecin	316 835	-	110 127	76 094	61 016	69 598	-
Warszawa	2 418 053	612 650	627 569	515 058	435 179	227 597	-
Wrocław	659 166	88 060	214 394	240 384	66 683	49 645	-
w tym: korzystający turyści zagraniczni							
Gdańsk	197 014	39 971	77 345	64 019	15 679	-	-
Katowice	71 159	55 991	-	971	6 070	8 127	-
Kraków	864 298	-	308 061	334 744	68 358	23 781	-
Łódź	68 967	-	29 835	17 013	20 622	1 437	60
Poznań	140 473	70 940	-	49 181	20 352	-	-
Szczecin	124 658	-	63 373	34 236	17 579	9 470	-
Warszawa	1 005 374	403 907	313 549	162 507	85 551	39 860	-
Wrocław	231 484	53 588	98 450	58 776	13 837	6 833	-

GUS

Wykorzystanie bazy noclegowej ogółem sytuuje Warszawę również na pierwszej pozycji w kraju. Odpowiednie porównanie wiodących powiatów kraju wskazuje, że Warszawa zdecydowanie przoduje pod względem liczby korzystających z bazy noclegowej, udzielonych noclegów i wynajętych pokoi. Pod względem wielkości samej bazy lokuje się na trzeciej pozycji wśród wszystkich powiatów i miast na prawach powiatu w kraju.

Tabela 5. Wykorzystanie infrastruktury noclegowej w 10 najwyżej notowanych powiatach w 2013 r.

Powiat	Korzystający ogółem	w tym: turyści zagr.	Noclegi udzielone	w tym: zagr.	Stopień wykorzystania miejsc noclegowych	Lokata wg liczby udzielonych noclegów
Kraj ogółem	23 401 138	5 242 972	62 959 452	12 471 268	33,8	X
m. Warszawa	2 711 818	1 068 676	4 633 925	1 946 381	51,1	1
m. Kraków	1 901 980	1 016 192	3 969 886	2 333 622	47,2	2
Kołoński	518 966	148 065	3 857 221	1 133 902	62,1	3
Tatrzański	632 589	67 682	2 158 491	194 304	28,6	4
Cieszyński	431 888	48 860	1 599 714	95 506	35	5
Nowosądecki	283 319	9 439	1 589 417	32 774	39,9	6
m. Gdańsk	628 428	239 968	1 537 077	574 583	42,1	7
Jeleniogórski	476 329	26 971	1 496 744	75 139	24,1	8
m. Świnoujście	210 486	94 054	1 416 554	657 409	49,5	9
m. Wrocław	792 838	253 155	1 380 840	491 309	41	10

w oparciu o dane GUS

GUS-owska klasyfikacja wiodących w ruchu turystycznym powiatów w 2014 r. obejmuje na dzień dzisiejszy wyłącznie liczbę udzielonych noclegów (brak danych nt. liczby korzystających z miejsc noclegowych w 2014 r. w Warszawie), czyli wskaźnik mniej interesujący niż liczba korzystających z bazy. Na pierwszych lokatach znalazły się kolejno: Warszawa (4,8 mln udzielonych noclegów; wzrost o 4,6% w relacji do 2013), Kraków (4,2 mln; wzrost o 7%) oraz powiat kołobrzeski (4,2 mln; wzrost o 9,8%), które łącznie koncentrowały 1/5 wszystkich noclegów udzielonych w 2014 r. (w 2013 r. 19,8%).

Liczba udzielonych noclegów w obiektach turystycznych wiodących powiatów w 2014 r.:

- Warszawa: 4 849
- Kraków: 4 247
- Kołobrzeski: 4 236
- Tatrzański: 2 205
- Gdańsk: 1 689
- Nowosądecki: 1 655
- Wrocław: 1 551
- Cieszyński: 1 522
- Jeleniogórski: 1 486
- Świnoujście: 1 455

GUS-owska klasyfikacja wykorzystania obiektów turystycznych według powiatów wskazuje, że dominują wielkie metropolie (Warszawa, Kraków i w mniejszym stopniu Gdańsk, Wrocław) oraz miejscowości małe o wysokiej atrakcyjności turystycznej (Kołobrzeg, Zakopane, Nowy Sącz itp.).

7. Przyłoty turystyczne do Polski (dane ULC)

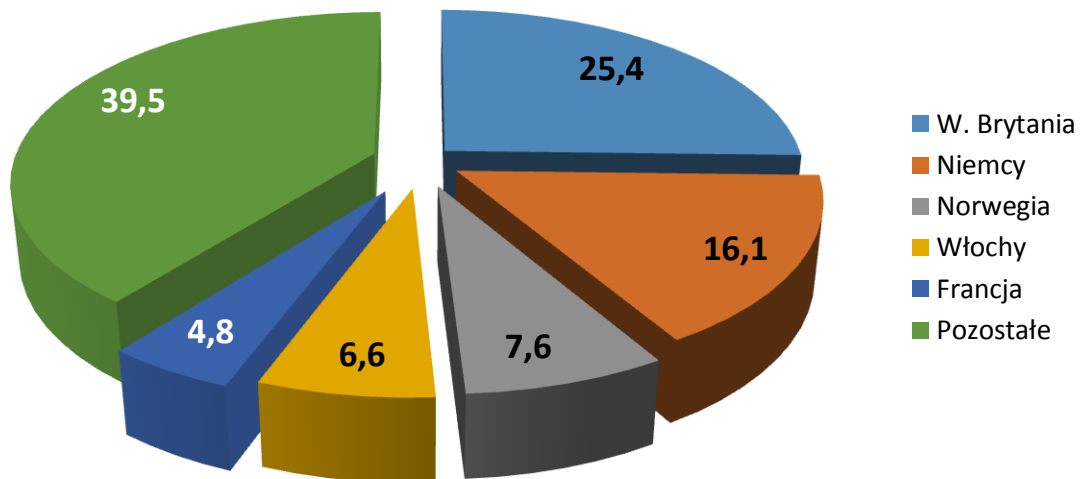
Wszystkie polskie porty lotnicze łącznie obsłużyły 25 mln pasażerów w 2013 r. oraz 27 mln w 2014 r. Dynamika w ostatnich latach przedstawia się, jak następuje, w tym lotniska Okęcie i Modlin:

Ogółem	Okęcie	Modlin
2011: 21,7 mln	9,3 mln	-
2012: 24,4 mln	9,6 mln	0,86 mln
2013: 25,0 mln	10,7 mln	0,35 mln
2014: 27,0 mln	10,6 mln	1,7 mln

Udział obu lotnisk warszawskich w obsłudze krajowego i międzynarodowego ruchu pasażerskiego wyniósł 44,2% w 2013 r. oraz 45,6% w 2014 r. Dynamika portu lotniczego Okęcie wyniosła 11,5% w 2013 r. w relacji do 2012 r. Obsługa w 2014 r. była na Okęciu niższa o blisko 1% w porównaniu z 2013 r. wskutek przeniesienia operacji Ryanaira (największy obecnie przewoźnik) do Modlina. Obsługa pasażerska w Modlinie wzrosła 5-krotnie w tym samym okresie.

Obsługa ruchu międzynarodowego w polskich portach lotniczych wyniosła 20,5 mln pasażerów w 2014 r. (76% całości obsługi portów). Najwięcej (ponad 1/4 ruchu międzynarodowego) obsługuje się pasażerów odlatujących do bądź przybywających z Wielkiej Brytanii. Najwyższe udziały według krajów w pierwszym półroczu 2014 r. są przedstawione poniżej. Te udziały ulegały niewielkim wahaniom w ostatnich latach.

Wykres 1. Udziały kierunków w ruchu międzynarodowym w polskich portach lotniczych w I półroczu 2014 (w %)

Na podstawie danych ULC

12,3 mln pasażerów obsłużonych w ubiegłym roku na warszawskich lotniskach pozwala na przyjęcie, że przynajmniej 1/4 z nich, a więc 4 mln to turyści zatrzymujący się w Warszawie.

8. Oszacowanie ogólnej liczby turystów wizytujących Warszawę w 2014

Przyjmujemy dla celu oszacowania liczby turystów przebywających w Warszawie w 2014 r., że liczba korzystających z miejsc noclegowych stanowi wskaźnik liczebności turystów przebywających. W tym celu zestawiamy dane GUS ilustrujące liczebności turystów korzystających z bazy noclegowej z danymi *Activ Group* ilustrującymi wielkość ruchu turystycznego ogółem. Opieramy się na danych za 2013 r. ze względu na porównywalność, choć zapewne w 2014 r. ruch turystyczny zwiększył się nieco. Np. w badaniach zrealizowanych w Małopolsce (bardzo porównywalnej z Mazowszem) *EU Consult* zakłada wzrost ruchu turystycznego w Krakowie o 2,9%, w tym krajowego o 1,9%, a zagranicznego o 4,7%¹.

Z szacunków dostarczonych przez *Activ Group* wynika, że w 2013 r. na Mazowszu przebywało ogółem 6 mln turystów, w tym 1,3 mln zagranicznych oraz 4,7 mln krajowych.

¹ http://www.malopolskie.pl/Pliki/2015/RAPORT_badania_ruchu_turystycznego2014.pdf

Przyjęcie takich ustaleń dla 2013 r. oznaczałoby, że udział Mazowsza w krajowym i zagranicznym ruchu turystycznym wynosi tylko nieco powyżej 10%. Cały ruch turystyczny w kraju (bez tranzytu) został oszacowany przez tę firmę badawczą na 58,25 mln.

Z danych GUS dotyczących wykorzystania przez turystów rejestrowanej bazy noclegowej wynika, że z obiektów tej bazy skorzystało w 2013 r. 23,4 mln turystów w kraju, w tym 5,24 mln turystów zagranicznych. Przy potraktowaniu szacunków *Activ Group* sporządzonych dla Ministerstwa Sportu i Turystyki za wiarygodne należałoby przyjąć, że z rejestrowanej przez GUS bazy noclegowej korzysta 40,2% wszystkich turystów oraz 33,2% turystów zagranicznych w naszym kraju. Jest to w zasadzie zgodne z długoletnią już tradycją takich szacunków dokonywanych w przeszłości przez *Instytut Turystyki*, choć niezrozumiały jest wyższy odsetek korzystających z bazy wśród turystów krajowych w porównaniu z turystami zagranicznymi.

Zgodnie z danymi GUS o wykorzystaniu rejestrowanej turystycznej bazy noclegowej w 2013 r. w Mazowieckiem skorzystało z tej bazy 3,65 mln turystów, tj. 15,6% ogółu turystów korzystających z bazy w kraju. W tym 1,15 mln turystów zagranicznych, czyli 21,9% ogółu turystów zagranicznych korzystających z rejestrowanej bazy noclegowej w kraju. Przyjmując, zatem liczbę 6 mln wszystkich turystów przebywających na Mazowszu (*Activ Group*) w 2013 r. należałoby przyjąć również, że odsetek korzystających z bazy noclegowej na Mazowszu wyniósł 60,8% (3,65 mln; *GUS*), czyli znacznie więcej niż średnio w Polsce. Na tej podstawie należy uznać szacunki *Activ Group* w odniesieniu do Mazowieckiego za nietrafne.

Tabela 6. Ruch turystyczny i korzystanie z bazy turystycznej w mln osób

Wyszczególnienie	Kraj	Mazowsze	Warszawa
1. Wielkość krajowego ruchu turystycznego	42,45	4,7	-
2. Wielkość zagranicznego ruchu turystycznego	15,8	1,3	-
3. Razem	58,25	6,0	-
4. Korzystający z bazy turyści krajowi	18,16	2,5	1,6
5. Korzystający z bazy turyści zagraniczni	5,24	1,15	1,1
6. Razem	23,4	3,65	2,7
Relacja 4:1	42,8	53,2	.
Relacja 5:2	33,2	88,5	.
Relacja 6:3	40,2	60,8	.

Obliczenia własne na bazie danych *Activ Group* i *GUS*

W samej Warszawie w 2013 r. skorzystało z bazy noclegowej 2,7 mln turystów, w tym 1,1 mln turystów zagranicznych. Stanowiło to odpowiednio 11,5% korzystających z bazy turystów na terenie całego kraju i 20,4% korzystających z krajowej bazy turystów zagranicznych. Jeśli przyjąć z grubsza podobne proporcje liczby turystów korzystających z rejestrowanej bazy do liczby turystów ogółem przebywających na danym obszarze, to wielkość ruchu turystycznego w Warszawie należałoby szacować na poziomie 4,88 mln turystów krajowych oraz 3,22 mln turystów zagranicznych, czyli 8,1 mln turystów łącznie.

Powyżej przytoczone liczby należałoby skorygować o prawdopodobnie odmienne proporcje turystów korzystających z rejestrowanej bazy turystycznej na różnych obszarach kraju. Przyjmujemy (za *Activ Group*), że odsetki korzystających z bazy na Mazowszu i w Warszawie mogą być wyższe niż w innych regionach kraju, choć nie w takim stopniu wyższe,

jak ustala to przywołana firma badawcza (wystarczy zestawić relację 5:2 w odniesieniu do turystów zagranicznych w kraju i na Mazowszu). Z badań IPSOS wynika, że z rejestrowanej bazy noclegowej w Warszawie korzysta 30% turystów krajowych i ok. 60% turystów zagranicznych. Te ustalenia są z pewnością bliższe prawdy. Z tych samych badań IPSOS wynika, że proporcje turystów krajowych i zagranicznych w Warszawie kształtują się jak 2:1, czyli turyści krajowi stanowią 2/3 całej populacji turystycznej w Warszawie, a turyści zagraniczni 1/3. Korygując ustalenia *Activ Group* o wyniki badań IPSOS możemy przyjąć wielkość populacji turystycznej w Warszawie w 2014 r. na poziomie 7,5-8,3 mln, w tym turystów krajowych 5,0-5,5 mln oraz turystów zagranicznych 2,5-2,8 mln.

Tabela 7. Ruch turystyczny w Warszawie w 2014 r. (mln osób)

Wyszczególnienie	Warszawa
Wielkość krajowego ruchu turystycznego	5,0-5,5
Wielkość zagranicznego ruchu turystycznego	2,5-2,8
w tym: turyści polonijni	0,13-0,14
Razem	7,5-8,3

Szacunki własne w oparciu o dane GUS, ustalenia IPSOS oraz szacunki Activ Group

Szacunki powyższe są ostrożne i jako liczebności minimum powinny być traktowane zwłaszcza, że obejmują zarówno turystów jedno-, jak wielodniowych.

Przy przyjęciu tych wyliczeń Warszawa angażuje 12,9-14,2% krajowego ruchu turystycznego ogółem, w tym 8,6-9,4% turystów krajowych oraz 15,8-17,7% turystów zagranicznych. Dla porównania z bazy rejestrowanej przez GUS, w Warszawie skorzystało 11,5% wszystkich turystów korzystających z bazy w kraju, w tym 8,8% turystów krajowych i 21% turystów zagranicznych. Porównanie tych odsetek wskazuje na ostrożność dokonanych szacunków.

Pozostałe parametry ruchu turystycznego są ustalane poniżej w oparciu o badania IPSOS.

9. Struktura ruchu turystycznego w Warszawie w 2014 r. na podstawie badań IPSOS

9.1 Szacunek odwiedzających

Zgodnie z ustaleniami IPSOS definiujemy odwiedzających jako osoby, których pobyt w Warszawie trwa 0,5-1 dzień bez korzystania z noclegu. Odwiedzający stanowili ogółem 19% próby badawczej, w tym:

- 25% populacji krajowej
- 5% populacji zagranicznej
- 24% populacji polonijnej

W oparciu o te odsetki należy przyjąć, że odwiedzający liczyli 1,4-1,6 mln ogółu turystów w Warszawie w 2014 r. W znakomitej większości byli to odwiedzający krajowi

(1,25-1,4 mln). Odwiedzający zagraniczni to 125-140 tys. osób. W grupie polonijnej odwiedzający jednodniowi stanowią wysoki odsetek (prawie 1/4), ale liczebność grupy polonijnej jest ogółem mało znacząca.

Warto zaznaczyć, że liczebności odwiedzających mogą być (i najprawdopodobniej są) niedoszacowane z uwagi na miejsca przeprowadzania badań IPSOS, czyli najchętniej odwiedzane przez turystów atrakcje turystyczne miasta. Można założyć, że wielu odwiedzających, być może większość, w ogóle w takie miejsca nie trafia.

W odniesieniu do turystów zagranicznych warto wziąć pod uwagę ich deklaracje o podróży do Warszawy. Połowa tej populacji, czyli według powyższych wyliczeń 1,2-1,4 mln osób przybywa do naszej stolicy samolotem. Według wyliczeń ULC (p. 7) obsługa pasażerska na lotniskach warszawskich przekroczyła 12 mln osób w 2014 r.

9.2 Szacunek liczebności turystów zagranicznych według reprezentacji narodowych

W oparciu o rozkład statystyczny zagranicznej zbiorowości turystów w badaniach IPSOS należy przyjąć, że w 2014 r. najliczniej przybywali do Warszawy Brytyjczycy, których liczebność można szacować na 300-350 tys. Oszacowane w oparciu o wyniki badań IPSOS liczebności poszczególnych reprezentacji narodowych poniżej (w tys.):

- Wielka Brytania: 300-340
- Niemcy: 250-280
- Hiszpania: 250-280
- USA: 180-200
- Francja: 160-180
- Belgia: 130-140
- Australia/N. Zelandia: 130-140
- Włochy: 115-130
- Holandia: 100-110
- Szwecja: 90-100
- Kanada: 70-80
- Brazylia: 60-70
- Norwegia: 55-65
- Ukraina: 50-60
- Japonia: 40-50
- Dania: 40-45
- Austria: 35-45
- Rosja: 35-45
- Irlandia: 35-40
- Szwajcaria: 35-40
- Czechy/Słowacja/Węgry: 32-36
- Chiny: 32-36
- Białoruś: 30-35
- Finlandia: 25-30
- pozostałe kraje: 215-230

Ok. 1/3 wszystkich turystów odwiedzających Warszawę stanowią turyści z trzech krajów: W. Brytanii, Niemiec i Hiszpanii. Zwraca jednak uwagę wysoka reprezentacja z krajów zamorskich. Ponad 0,5 mln turystów (1/5 wszystkich obcokrajowców) pochodzi z USA, Australii, N. Zelandii, Kanady, Brazylii i Japonii.

Z drugiej strony wśród wiodących narodowych grup turystycznych niewiele jest Rosjan, Ukraińców, Białorusinów, ale także Chińczyków i Koreańczyków. Pod tym względem Warszawa odróżnia się od zagranicznych reprezentacji turystycznych kierujących się w inne obszary naszego kraju. Odróżnia się także w proporcji przybywających najliczniejszych narodowych reprezentacji turystycznych. W ruchu turystycznym całego kraju zdecydowanie dominują Niemcy, a pozycja Hiszpanów jest znacznie niższa, niż w Warszawie.

W Warszawie przebywało w 2014 r. zgodnie z szacunkami 130-140 tys. turystów reprezentujących Polonię, czyli stosunkowo niewiele z porównaniu z liczebnością turystów zagranicznych ogółem. Miejscem stałego zamieszkania turystów polonijnych są głównie Niemcy i USA, a także Francja, Wielka Brytania, Kanada, Białoruś, Litwa i Rosja.

10. Podsumowanie: oszacowanie liczby turystów w Warszawie z wyodrębnieniem poszczególnych grup

Biorąc pod uwagę dotychczasowe ustalenia możemy liczebności poszczególnych grup turystów przedstawić, jak w tabeli poniżej.

Tabela 8. Rozmiary ruchu turystycznego w Warszawie w 2014 r. (w tys.)

Wyszczególnienie		Turyści	w tym: odwiedzający
Turyści ogółem		7500-8300	1400-1600
Turyści krajowi		5000-5500	1250-1400
Turyści zagraniczni		2500-2800	125-140
<i>Narodowość:</i>	Brytyjczycy	300-340	15-17
	Niemcy	250-280	13-14
	Hiszpanie	250-280	13-14
	Amerykanie	180-200	9-10
	Francuzi	160-180	8-9
	Australijczycy/Zelandczycy	130-140	6-7
	Włosi	115-130	5-6
Turyści polonijni		130-140	32-35
<i>Kraj zamieszkania:</i>	Niemcy	30-35	*
	USA	25-30	*
	Francja	5-10	*
	Litwa	5-10	*
	Białoruś	5-10	*
	Rosja	5-10	*
	Wielka Brytania	5-10	*
	Kanada	5-10	*

** Zbyt niska podstawa szacunku
Obliczenia własne*

W dotychczas stosowanym ujęciu rozkład ruchu turystycznego w Warszawie przedstawia się, jak następuje:

Tabela 9 Szacunek wielkości ruchu turystycznego w Warszawie w 2014 r.

Rodzaj pobytu	w tys.	udział w %
Odwiedzający zagraniczni	125-140	1,7
Turyści zagraniczni	2375-2660	31,8
łącznie turyści i odwiedzający zagraniczni	2500-2800	33,5
Odwiedzający krajowi	1250-1400	16,8
Turyści krajowi	3750-4100	49,7
łącznie turyści i odwiedzający krajowi	5000-5500	66,5
łącznie odwiedzający	1400-1600	19,0
łącznie turyści	6100-6700	81,0
łącznie turyści i odwiedzający	7500-8300	100,0

Szacunki własne

Zmiany w porównaniu z szacunkiem z roku 2012 sięgają kilku mln turystów i odwiedzających. W odsetkach spadł przede wszystkim udział odwiedzających, zarówno krajowych, jak zagranicznych przy wzroście udziału turystów. Zastrzec się należy, że liczebność odwiedzających jest zapewne niedoszacowana z powodów wyżej podanych. Na podstawie dostępnych danych nie ma jednak lepszego sposobu na dokładniejsze oszacowanie ich liczby.

Przy przyjęciu nowej metody wyliczeń dla lat ubiegłych przyjmuje się następujące szacunki:

Tabela 10 Szacunek wielkości ruchu turystycznego w Warszawie w latach 2009-2014 (dla 2014 wielkości uśrednione)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rodzaj pobytu	w tys.	w tys.	w tys.	w tys.	w tys.	w tys.	w tys.
Odwiedzający zagraniczni	120	110	115	120	130	133	140
Turyści zagraniczni	2 300	2 100	2 150	2 250	2 390	2 420	2 550
łącznie turyści i odwiedzający zagraniczni	2 420	2 210	2 265	2 370	2 520	2 563	2 690
Odwiedzający krajowi	1 300	1 200	1 220	1 240	1 280	1 292	1 360
Turyści krajowi	3 300	3 200	3 280	3 450	3 600	3 752	3 950
łącznie turyści i odwiedzający krajowi	4 600	4 400	4 500	4 690	4 880	5 044	5 310
łącznie odwiedzający	1 420	1 310	1 335	1 360	1 410	1 425	1 500
łącznie turyści	5 600	5 300	5 430	5 700	5 990	6 172	6 500
łącznie turyści i odwiedzający	7 020	6 610	6 765	7 060	7 400	7 597	8 000
Dynamika w %	-	-5,8	2,3	4,4	4,8	2,7	5,3

Szacunki własne